

Доц. д-р Добриела Котова

Добриела Тодорова Котова

Родена в гр. Пирдоп, 1966 г.

Е-поща: molivko1@abv.bg,

dobriela.kotova@gmail.com

Област на научна квалификация

Класическа филология, стара история и тракология (социална история и джендър изследвания, култура и религия).

Средновековни гръцко-славянски преводи, византийска екзегетична и хомилетична литература (новозаветни катени и хомилии), двуезична лексикография (гръцко-славянска).

Образование, научни степени и звания

1985–1990	висше образование СУ „Св. Климент Охридски”, ФКНФ, Катедра класическа филология, специалност класическа филология, втора специалност – новогръцки език.
1991–1994	Докторантура, Институт по тракология – БАН
1995	Кандидат/Доктор на филологическите науки, защитена дисертация на тема „Култово-обредният комплекс Тесмофории. Към интерпретацията на античните писмени свидетелства” (ВАК)
2008	старши научен сътрудник II степен/доцент по стара история (вкл. праистория), Център по тракология – БАН (ВАК)

Заемани длъжности

03.–05.1996	проучвател в Център по тракология – БАН

1996–2008	научен сътрудник в Център по тракология – БАН
2008–2010	ст. н. с. II степен/доцент, Център по тракология – БАН
2010–2025	доцент, Институт за балканистика с Център по тракология – БАН
2014–2018	Заместник председател на Научния съвет на ИБЦТ–БАН
2018–2020	Председател на Общото събрание на учените на ИБЦТ–БАН
12. 2025–	Доцент в Кирило-Методиевски научен център – БАН

Специализации

06. – 10.1993	Университет Саарбрюкен, семинар по класическа филология, стипендия на Университет Саарбрюкен
1994 – 1996	Университет Хайделберг, семинар по класическа филология, стипендия на DAAD
1998 – 2000	Университет Хайделберг, семинар по класическа филология, стипендия на немските фондации “Александър фон Хумболдт” и “Херти” по програмата „Роман Херцог“
04.–07.2005	Университет Хайделберг, семинар по стара история, стипендия на немската фондация “Александър фон Хумболдт”

Езици

Майчин език – български

Чужди езици – старогръцки и латински, немски (C1), гръцки и руски; ползва: английски, френски

Преподавателска дейност

1993 – 1994 СУ „Св. Климент Охридски“, катедра класическа филология. Семинарни занятия по старогръцки език

2011 – 2012 Национална гимназия за древни езици и култури „Константин-Кирил Философ“ със статут на лицей към Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Преподавател по старогръцки език

Книги и монографии

1. Котова, Д. Тесмофориите. Женски празничен комплекс. София, Библиотека ДИОС, 1995, ISBN 954-8405-11-3
2. Котова, Д. Жената в древна Тракия (според античните свидетелства). *Studia thracica* 15. София, Рал Колобър, 2013, ISBN 978-954-2948-47-6
3. Тасева, Л., Котова, Д., Петров, И., Дикова, Е., Станковска, П., Митов, Г.. Учителното евангелие на Константин Преславски. Т. 2. Гръцко-старобългарски речник. Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“, 2024, ISBN:978-619-7179-56-9; 978-619-245-492-0

(print); 978-619-7179-57-6; 978-619-245-493-7 (pdf);,
DOI:<https://doi.org/10.62761/552.UE.v2>, 544

4. Тасева, Л., Котова, Д., Петров, П., Дикова, Д., Станковска, П., Митов, Г.. Учителното евангелие на Константин Преславски. Т. 1. Старобългарско-гръцки речник. Изд. на БАН „Проф. Марин Дринов“, 2024, ISBN:978-619-7179-54-5; 978-619-245-490-6 (print); 978-619-7179-55-2; 978-619-245-491-3 (pdf), DOI:<https://doi.org/10.62761/552.UE.v1>, 704

Статии и студии

1. Kotova, D. (1994): Einige Aspekte der Verehrung der mittelländischen Muttergöttin. *Thracia Pontica VI.1: La Thrace et les sociétés maritimes anciennes. Proceedings of the International Symposium at Sosopol, 18-24. September 1994*, 131-137.
2. Котова, Д. (1996): Култът към Деметра Кидария, Тесмия, Елевзиния във Феней (Аркадия). *Етнология 2*, Издателство ДИОС, София, 186-198.
3. Kotova, D. (1997): *Κίδαρις* oder *κίδαρις* bei Eustathius 1618, 40? *Mnemosyne. A Journal of Classical Studies L, 4*, E. J. Brill, Leiden, 481-482.
4. Котова, Д. (1998): Античните автори за сватбата при траките. Първи академични четения в памет на акад. Г. Кацаров, *Seminarium Thracicum 3*, София, 107-111.
5. Котова, Д. (1998): Тракийските жени. *Jubileus I. Юбилеен сборник в памет на акад. Д. Дечев (Акти на Университетския симпозиум "Jubilaeus", посветен на 120 г. От рождението на акад. Д. Дечев - София, 16-17. 05. 1997)*, Университетско издателство, София, 66-69.
6. Kotova, D. (1998): Die Artemis Basileia der thrakischen und paionischen Frauen. In: *The Thracian World at the Crossroads of Civilisations, II. Proceedings of the 7th International Congress of Thracology (Constanta-Mangalia-Tulcea. 20-26. 05. 1996)*, Bucarest, 306-315.
7. Котова, Д. (1999): Култовете на Деметра в Аркадия, древната Пеласгия. *Етнология 3*, Издателство ДИОС, София, 155-168.
8. Kotova, D. (1999): Die Ehre mit dem Gatten zusammen begraben zu werden (zu Herodot 5. 5 und Pomponius Mela 19. 20). *Études Balcaniques 1-2*, Sofia, 6-10.
9. Kotova, D. (2000): Les femmes et la famille en Thrace ancienne: glanes sur quelques textes antiques. *Dialogues d'histoire ancienne, 26/2*, Besançon-Cedex, 2000, 19-43.
10. Kotova, D. (2000): Témoignages antiques sur les femmes, le mariage et la famille chez les Thraces. *Studia in Memoriam Velizari Velkov, Thracia 13*, Sofia, 227-239. ISSN 0204-9872
11. Котова, Д. (2000): Към социалната история на траките: полова зрялост и легитимен брак. *Seminarium Thracicum 4*, София, 71- 84.
12. Kotova, D. (2000): Entre mariage et mort pour l'époux: la famille thrace reconsidérée. *Études Balcaniques 3*, Sofia, 144-151.
13. Котова, Д. (2001): Брачният откуп при траките. *Seminarium Thracicum 5*, София, 91-100.
14. Котова, Д. (2002): Между зависимост и влияние: положението на жената в Древна Тракия. *Jubileus V. Сборник в чест на проф. М. Тачева, София, 2002 (Университетско издателство)*, 222-231.
15. Kotova, D. (2002): Die politischen Ehen im alten Thrakien: Heiratsstrategien der thrakischen Dynasten. In: *Thrace and the Aegean: Proceedings of the Eighth International Congress of Thracology. T. 2. Sofia*, 587-594.

16. Kotova, D. (2003): Der Tote und seine Witwen (zu Herodot 5.5, Pomponius Mela 19,20 und Aristotel Fr. 611). *Thracia* 15. Sofia, 455-462. ISSN 0204-9872
17. Котова, Д. (2004): Вечната съпруга. *Seminarium Thracicum* 6. София, 53-60. (Kotova, D. (2004): The Eternal Wife. *Seminarium Thracicum* 6. Sofia, 53-60.)
18. Kotova, D. (2005): Für den Ehemann leben und sterben: Antike Berichte über ritualisierte Witwentötung in Thrakien. *Thracia* 16. Sofia, 163-177. ISSN 0204-9872
19. Kotova, D. (2006): Die thrakische Glosse ζιβυθίδες. *Orpheus* 16, 55-60. ISSN 0861-9387
20. Котова, Д. (2007): Съобщението на Стефан Византийски за ритуалната смърт на вдовиците при гетите. – В: Слово то класическо и ново. Юбилейна конференция на Факултета по класически и нови филологии. Том 1/2005, 49-56. ISBN 978-954-07-2525-3 (Kotova, D. (2007): The report of Sthefanus Bysantinus of the ritual death of the Getan widows. – In: Word: Classic and new. Anniversary Conference of the Faculty of Classical and Modern Philologies. Vol. 1/2005, 49-56. ISBN 978-954-07-2525-3)
21. Котова, Д. (2007): Тракийската глоса ζιβυθίδες. Списание на БАН 2007/4, 76-79. ISSN 0007-3989 (Kotova, D. (2007): The thracian Gloss ζιβυθίδες. *Journal of the Bulgarian Academy of Sciences* 2007/4, 76-79. ISSN 0007-3989)
22. Kotova, D. (2007): Für den Ehemann leben und sterben: das Schicksal der Witwen in Thrakien. – In: *Thrace in the Graeco-Roman World. Proceedengs of the 10th International Congress of Thracology, Komotini – Alexandrupolis 18-23 Oct. 2005. Athens, 315-325. ISBN 978-960-7905-38-3*
23. Kotova, D. (2007): IGBulg I2 398 und Ge Chthonia in Apollonia Pontica. *Thracia* 17, 333-337. ISSN 0204-9872
24. Котова, Д. (2009): Социални аспекти на родството при траките: значението на роднините на съпругата и майката. – В: Сборник в памет на проф. Велизар Велков. НАИМ, БАН. София, 2009: 93-103. ISBN 978-954-400-005-9
25. Котова, Д. (2010): Античните текстове и конструирането на социалния пол (джендър) в тракийските общества.– В: *Studia classica Serdicensia*, т. 1. (Доклади от конференция, посветена на 60-годишнината на проф. Д. Бояджиев). София 2010, 488-496. ISBN 978-954-07-3033-2
26. Котова, Д. (2011): Сватбеният пир на Котисовата дъщеря: местно или международно събитие? – В: *Seminarium Thracicum* 7, 167-177. ISSN 0205-3233
27. Котова, Д. (2013): Съобщенията за ритуалната практика следване в смъртта при траките и въпросът за тяхната достоверност. – В: Сборник в памет на академик Димитър П. Димитров. София, 2013, 159-191. ISBN 978-954-9472-22-6
28. Kotova, D. (2013): Sparadokos: Bruder oder Schwager des Odrysenkönigs Sitalkes? – In: *Proceedings of the 12th International Congress of Thracology „The Thracians and their Neighbors in the Bronze and Iron Ages“: Targoviste, 10th – 14th September 2013 (2 vol.)*, Vol. 1. Targoviste: Cetatea de Scaun, 2013: 207-211. ISBN general 978-606-537-208-5; ISBN vol. I 978-606-537-207-8
29. Котова, Д. (2014): Античните автори и портретът на един тракийски владетел: Котис I. – В: *Балканите и светът – modus concurrandi. Studia balcanica* 30. София, 2014, 15-29. ISBN 978-954-8536-14-1

30. Kotova, D. (2014): The Personality of Kotys in the ancient literary tradition. *Orpheus. Journal of Indo-European and Thracian Studies* 21, Sofia, 2014, 39-63. ISSN:0861-9387 (излязла 2016)
31. Kotova, D. (2015): Die Berichte der römischen Autoren über den ritualisierten Witwenselbstmord als Totenfolge bei den Thrakern. – In: In Honour of Prof. Boris Gerov (=Studia classica Serdicensia 4), Sofia 2015, 213-228. ISBN 978-954-07-3789-8
32. Котова, Д. (2016): Спарадок и родството му със Ситалк. – В: Древна Тракия през I хилядолетие пр. Хр.: икономика, политика, общество, култура. *Thracia* 21, 161-168. ISSN 0204-9872
33. Котова, Д. (2017): Историкът Теопомп и интересът му към Котис. *Thracia* 22, 95-106. ISSN 0204-9872
34. Kotova, D. (2018) The Getic Messengers to Zalmoxis, the Faith in Immortality, and the Death of the Widows. *ORPHEUS. Journal of Indo-European and Thracian Studies*, 23-24, 2016/2017, Institute of Balkan Studies & Centre of Thracology, Bulgarian Academy of Sciences, Sofia, 2018, 58-72. ISSN:0861-9387
35. Котова, Д. (2019) От Херодот до християнските автори: за вдовиците на траките и ритуалната им смърт. *Societas Classica*, 10/1, 2019, 363-380. ISSN 978-619-208-128-7
36. Kotova, D. (2020) Zibythides: die Legitimen, In: *Megalithic Monuments and Cult Practices. Proceedings of the Third International Symposium Blagoevgrad, 8-9 September 2020*, Neofit Rilski University Press, 2020, ISBN:978-954-00-0247-7, 246-256
37. Котова, Д. (2021) Мъже (съпрузи, бащи и синове) с гръцки имена, жени (съпруги, майки и дъщери) с негръцки: социална картина в надгробните надписи от Одесос, В: *JUBILAEUS VIII: Завръщане към изворите, част 1*, Катедра по стара история. тракология и средновековна история, Исторически факултет, Софийски университет „Св. Климент Охридски“, Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, София 2021, ISBN:978-954-07-5282-7, 97-102
38. Котова, Д. (2021) Имената на мъжете и жените сред негръцкото население в Одесос, засвидетелствани в надгробните надписи, В: *Слъдовати достойнъ. Доклади от международната ономастична конференция „Антропоними и антропонимни изследвания в началото на XXI век“*, посветена на 100-годишнината от рождението на проф. д.ф.н. Йордан Заимов (1921 – 1987), 20 – 22 април 2021 г., гр. София, Институт за български език „Проф. Любомир Андрейчин“, Българска академия на науките, Издателство на БАН, София 2021, ISBN: 978619245117-2, 96-106.
39. Котова, Д. (2022) Слово 19 от Учителното евангелие и неговите гръцки източници. *Palaebulgarica*, XLVI (2022), 1, 3-28. ISSN 0204-4021
40. Котова, Д. (2022) Оригинално произведение на Константин Преславски ли е 42 слово на Учителното евангелие?. *Старобългарска литература*, Кн. 65-66, Институт за литература - БАН, 2022, ISSN:0204-868X, 99-126.
41. Kotova, D. (2023) Was, wenn Sparadokos kein Sohn von Teres war? *BulgNJ* 1.1 (2023), 85-96. DOI: 10.5281/zenodo.7750724; <https://bulgnj.com/>
42. Котова, Д. (2023) Византийските източници на Учителното евангелие на Константин Преславски. *Старобългарска литература*, Кн. 67-68, 2023, ISSN:0204-868X, 13-46.

43. Kotova, D. (2024) Fragmente des Severus von Antiochia und Gregor von Nyssa im Učitel'noe evangelie des Konstantin von Preslav im Kontext der Matthäus- und Lukas-Katenen. Scripta & e-Scripta, 24, Институт за литература - БАН, 2024, ISSN:1312-238X, 121-160.
44. Kotova, D. (2024) Predigt 43 des Učitel'noe evangelie Kostantins von Preslav: zwischen Übersetzung und Eigenkreation. Studia academica Šumenensia, 9, 2024, ISSN:2367-5446, 365-384.
45. Котова, Д. (2024) Издигнах този паметник за мене и моите жени. Seminarium thracicum, 8, Институт за балканистика с Център по тракология „Проф. Александър Фол“ - БАН, 2024, ISSN:0205-3233, 120-133
46. Котова, Д. (2024) Уводите и заключенията в Учителното евангелие: източници и вдъхновения. Studia Balcanica 37: Учителното евангелие на Константин Преславски и южнославянските преводи на хомилетични текстове (IX-XIII в.). Филологически и интердисциплинарни ракурси. Доклади от Международната научна конференция в София 25-27 април 2023 г., Институт за балканистика с Център по тракология „Проф. Александър Фол“ - БАН, 2024, ISBN:978-619-7179-49-1, <https://doi.org/10.62761/491.SB37>, 37-77
47. Котова, Д. (2024) Чии са тълкуванията в слово 32 на Учителното евангелие?. Palaebulgarica, XLVIII, 4, 2024, ISSN:0204-4021, 2603-2899 (online), DOI:10.59076
48. Котова, Д. (2025) Константин Преславски като преводач и проповедник: емоции и разум в Учителното евангелие. Старобългарска литература, 71-72, Институт за литература-БАН, 2025, ISSN:0204-868X, 13-48.
49. Котова, Д. (2025) Многоженството в Тракия/ Polygyny in Thrace. Енциклопедия Древна Тракия и траките (онлайн), Институт за балканистика с Център по тракология „Проф. Александър Фол“ - БАН, 2025, ISSN:2683–0590, <https://thrarians.net/bg/2025/05/11/многоженството-в-тракия/>

Рецензии, обзори, персоналия

"ORPHEUS. Journal of Indo-European and Thracian Studies No. 23-24, 2016/2017", Балкани 8/2019, 174-176.

Други публикации

„Жената в древна Тракия“, Списание 8, 2020/3, София, 2020, 30-35

Участия в проекти

2025–	„Между Дунава и Егея: съвместни влияния в историята и културата“. Съвместен проект по ЕБР между ИБЦТ, БАН и Катедрата по история и археология на Философския факултет на Солунския университет „Аристотел“ (ръководител 06.2025-02.2026, в момента участник)
2023–2025	„Тракия и траките в извороведска перспектива“ (ИБЦТ, финансиране БАН, участник)

- 2020–2024 „Словното богатство на Учителното евангелие на Константин Преславски: старобългарско-гръцки и гръцко-старобългарски речници индекси“ (ИБЦТ, финансиране ФНИ, участник)
- 2019–2021 „Пол и възрасти в исторически перспективи“ (ИБЦТ, финансиране БАН, ръководител)
- 2018–2019 „Interactiva. Тракия и Източното Средиземноморие. Език и култура, общество, етнос, политика“ (ИБЦТ, финансиране БАН, участник)
- 2017–2018 „Seminarium Thracicum – Тракийският Херос“ (ИБЦТ – БАН, участник)
- 2017–2019 „Извори за историята на Тракия и траките“ (ИБЦТ, финансиране БАН, участник)
- 2014– 2016 “Тракия през I хил. пр. Хр.” (ИБЦТ, финансиране БАН, участник)
- 2014–2016 „Извори за историята на Тракия и траките“ (ИБЦТ, финансиране БАН, участник)
- 2014–2016 „Mirabilia: чудеса и чудовища“ (ИБЦТ, финансиране БАН, участник)
- 2013–2015 „Тракия и Рим“ (ИБЦТ, финансиране БАН, участник)
- 2011–2013 „Балканите и светът – modus concurrandi“ (ИБЦТ, финансиране БАН, участник)
- 2011–2013 „Glotta. База данни за тракийския език“ (ИБЦТ – финансиране ФНИ, участник)
- 2010– „Енциклопедия Древна Тракия и траките“ (ИБЦТ – финансиране БАН, МОН (ИНФРАМАТ/КИНПОР), участник)
- 2008–2010 „Трако-гръцки културни взаимодействия“ (ЦТ/ИБЦТ, финансиране БАН, участник и член на редакционната колегия на сборника от проведената конференция (Seminarium thracicum 7, 2011)
- 2005–2007 "Традиция и трансформации на културни явления в ЮИ Европа." (ЦТ – БАН, участник)
- 2005–2008 „Компютърен корпус на данните за тракийския език“ (ЦТ – финансиране ФНИ, участник)

Участие в редколегии

- 2016–2021 Член на редакционната колегия на списание Orpheus. Journal of Indo-European and Thracian Studies, Institute of Balkan Studies & Centre of Thracology, Bulgarian Academy of Sciences, Sofia
- 2012 Член на редакционната колегия на списание Thracia, брой 20, БАН / ИБЦТ, София 2012
- 2011 Член на редакционната колегия на сборника Трако-гръцки културни взаимодействия, Seminarium thracicum 7, БАН / ИБЦТ, София 2011

Членство в национални и международни организации, асоциации и др.

- 2000– Член на Българския Хумболтов съюз, от 2021 заместник-председател на секция „Хуманитарни и обществени науки“

2000– Член на Дружеството на изследователите на античността в България към
Международната организация за класически изследвания FIEC: DIAB/FIEC
1997– DAAD Alumni